

Industrin och energin

Peter Nygårds

20140402

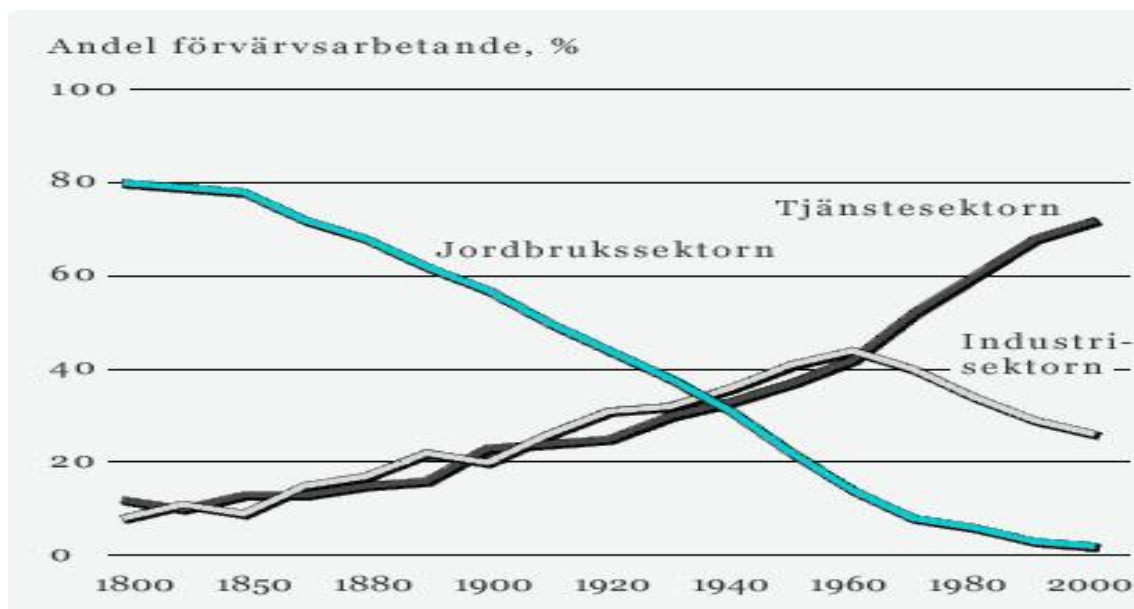
Är industrins tid förbi?

Tjänstesamhället är tyngdpunkten i samhällsekonomin och därmed för sysselsättning och välfärd.

Industrin är på väg till låglöneländer.

Industrijobb är monotona

Industrin är ett sär-
intresse

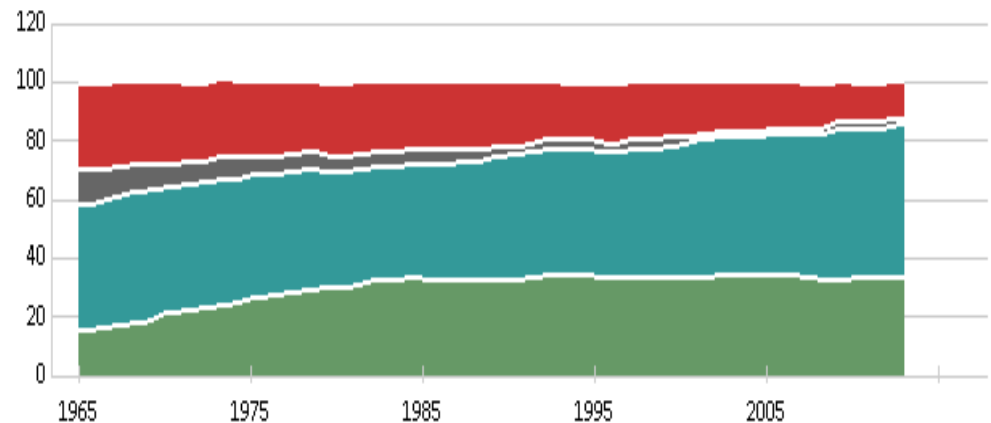

Industrins betydelse

- Sysselsättning
- Kompetensutveckling
- Export/samhällsekonomi
- Regionalt
- Forskning och utveckling
- Utnyttjande av våra råvaror

Strukturförändringar i sysselsättningen

Procentuell andel av total sysselsättning

Källa: SCB

Hämtat: 2014-03-28

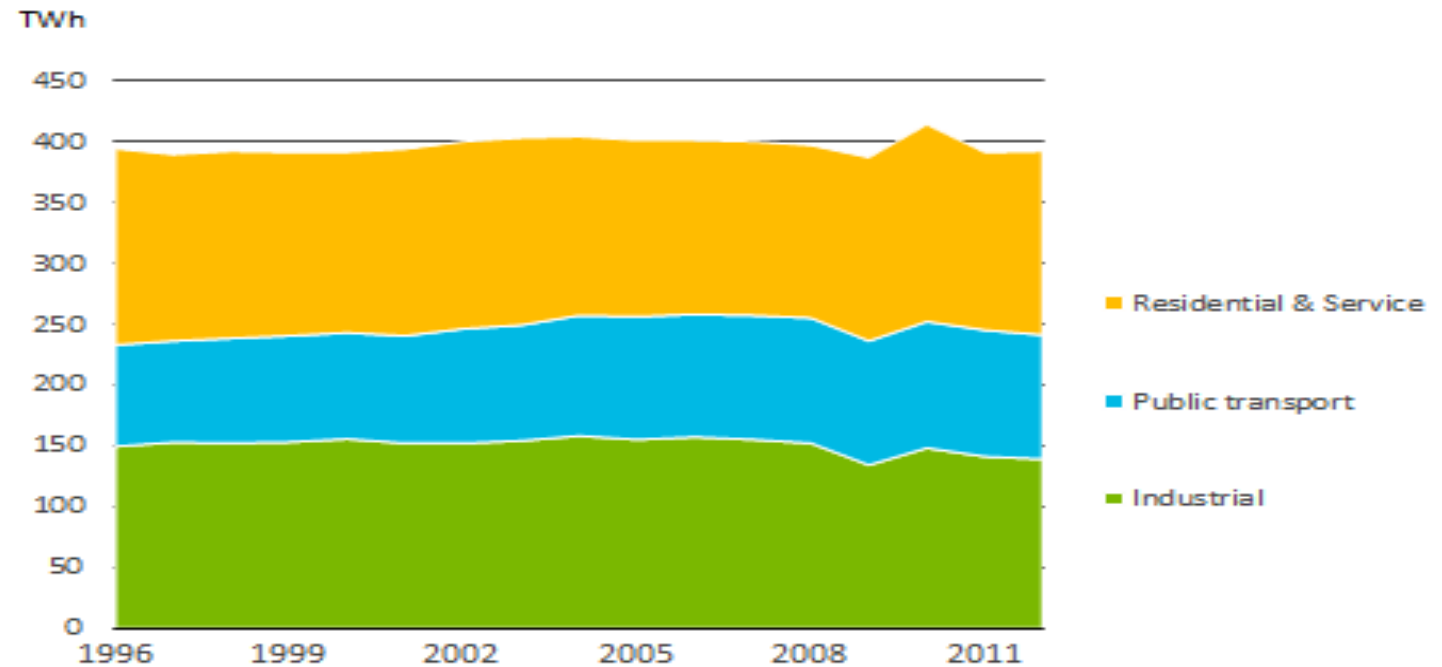
Not: Denna statistik ska tolkas med försiktighet då många förändringar har skett över tid. Notera också att byggbranschen i denna statistikerie inkluderas i tjänstesektorn.

ekonomifakta

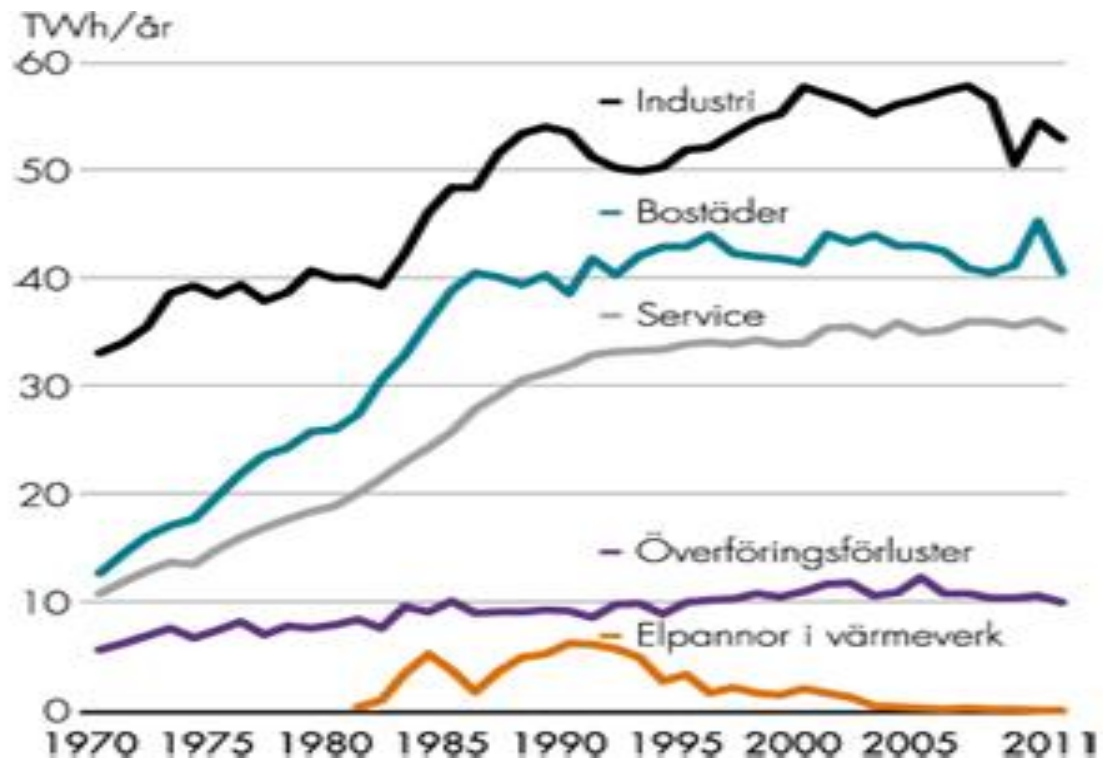
Industri Jord, skog, fiske Tjänster Offentlig sektor

Industrins energianvändning

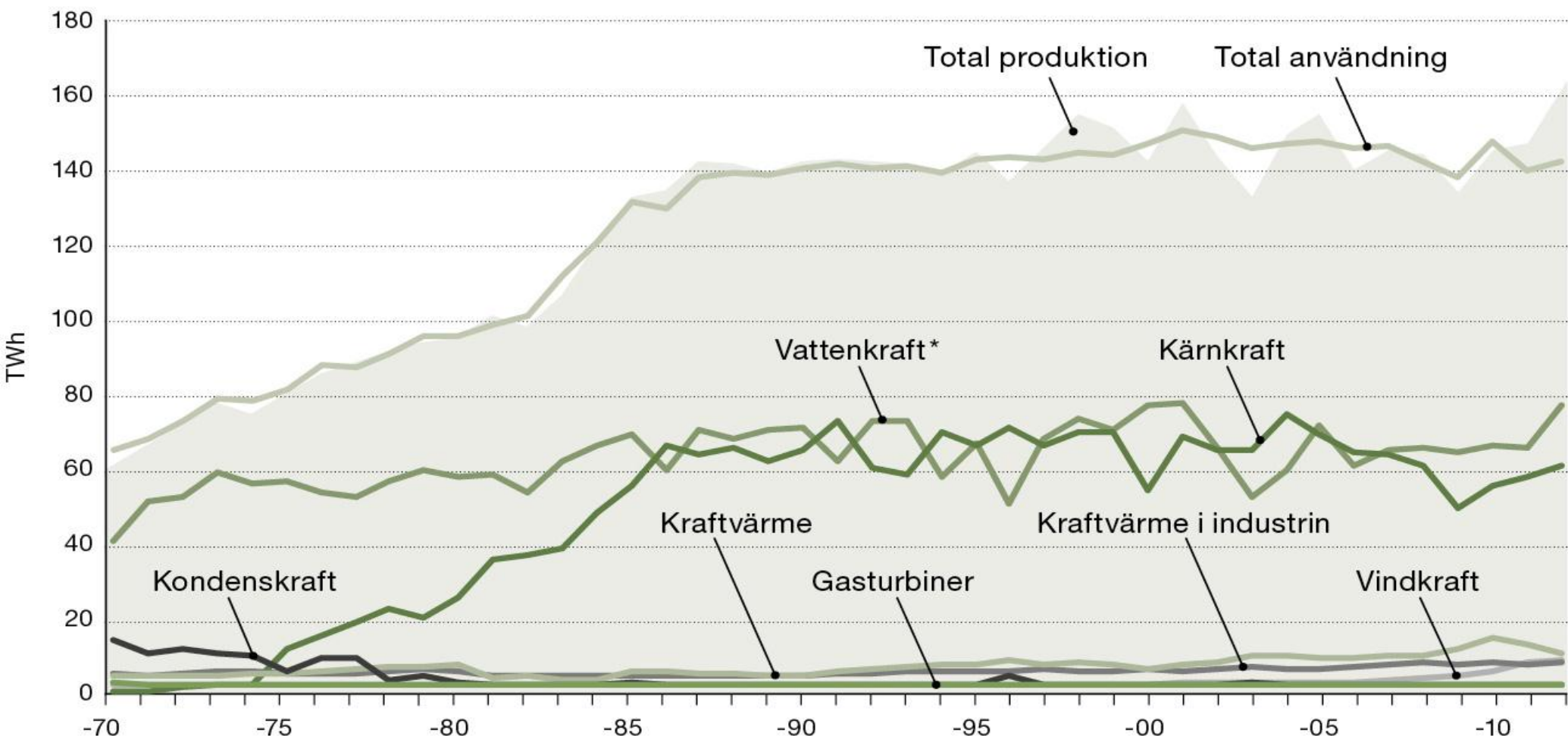
- Energiförbrukning per producerad enhet minskar
- Möjligt öka produktionen med samma energikonsumtion som idag
- Priset på energi är en av de viktigaste komponenterna för konkurrenskraften
- Svensk basindustri är energiintensiv

Elanvändningen i Sverige

Figur 12 Sveriges elproduktion per kraftslag och total elanvändning 1970–2012, TWh

Källa: Årliga och kvartalsvisa energibalanser. EN20. Energimyndigheten.

*I posten Vattenkraft ingår vindkraft till och med 1996.

Energipolitikens syfte och innehåll

Energipolitikens uppgift är att på en fungerande marknad se till att samhället får tillgång till hållbar energi till konkurrenskraftiga priser

Den gordiska knuten och den gemensamma visionen

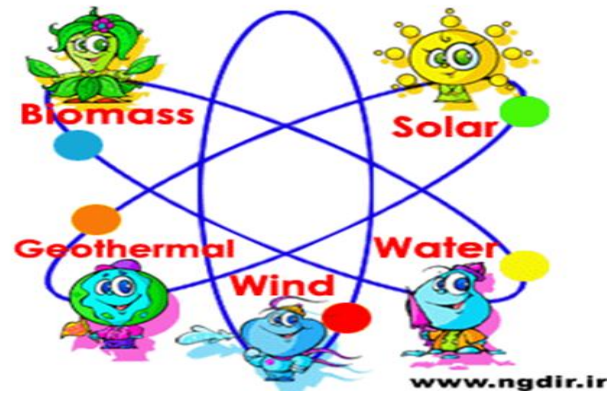

Hur tolkar vi energipolitiken?

- Energipolitiken ska förena “ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet”.
- “En satsning på förnybar energi och effektivare energianvändning stärker svensk försörjningstrygghet och svensk konkurrenskraft och ger svensk forskning och företagande en ledande roll i den globala omställningen till en kolsnål ekonomi.”

Vad gäller?

- Vilka energislager uppfyller målet om ekologisk hållbarhet?
- Är målet att uppnå 100 procent förnybar energi eller klimatneutralitet?

En bra energipolitik ska:

- Ge tydliga spelregler som ska vara stabila över tiden, såsom skatteregler, miljökrav och tillgången på energi.
- Utveckla Sveriges energisystem så att konkurrenskraften inte blir lidande
- Ta hänsyn till effekten av den geopolitiska utvecklingen. Såväl Ukraina som amerikansk skiffergas kommer att påverka Sveriges och EUs energisystem och -priser.
- Involvera breda lager av samhällsintressen i utvecklingen av ett hållbart energisystem
- Ha en tydlig vision

Det behövs en blocköverskridande energipolitisk analys som ska:

- Försöka uppskatta Sveriges energibehov fram till 2025.
- Formulera en målsättning för att skapa ett långsiktigt och klimatsmart energisystem baserat på en mångfald befintliga och framtida energislag.
- Bedöma konsekvenserna av prisbilden av ett förändrat energisystem
- Analysera konsekvenserna av Europas beroende av Rysslands energi och skiffergasens påverkan på prisbilden

Vad kan industrin göra?

Delta i omställningsprocessen

Energieffektivisera

Vara aktiv i samhällsdebatten om det framtida energisystemet.

Åtgärder som ger mest klimatnytta

- Balanserad utbyggnad av vindkraften
- Modernisering av vattenkraften
- Försiktig avveckling av kärnkraften
- Energieffektivisering
- Småskalig energiproduktion
- El- och hybridfordon med högre verkningsgrad

Andelen förnybar energi ska vara hög av klimatskäl, men också av försörjningstrygghetsskäl.

Hur mycket får denna trygghet kosta?

Är det ekonomiskt rimligt att nå de politiska målen om en andel av förnybar energi genom en kraftig expansion av vindkraften?

Utbyggnad av vindkraften

Regeringens mål: 30 TWh år 2020. Idag 10 TWh

Baskraft/reglerkraft blir allt viktigare

Vindkraftparker spridda i landet – kraftnäten anpassade för storskalig energiproduktion

Ökade krav på export av elöverskott

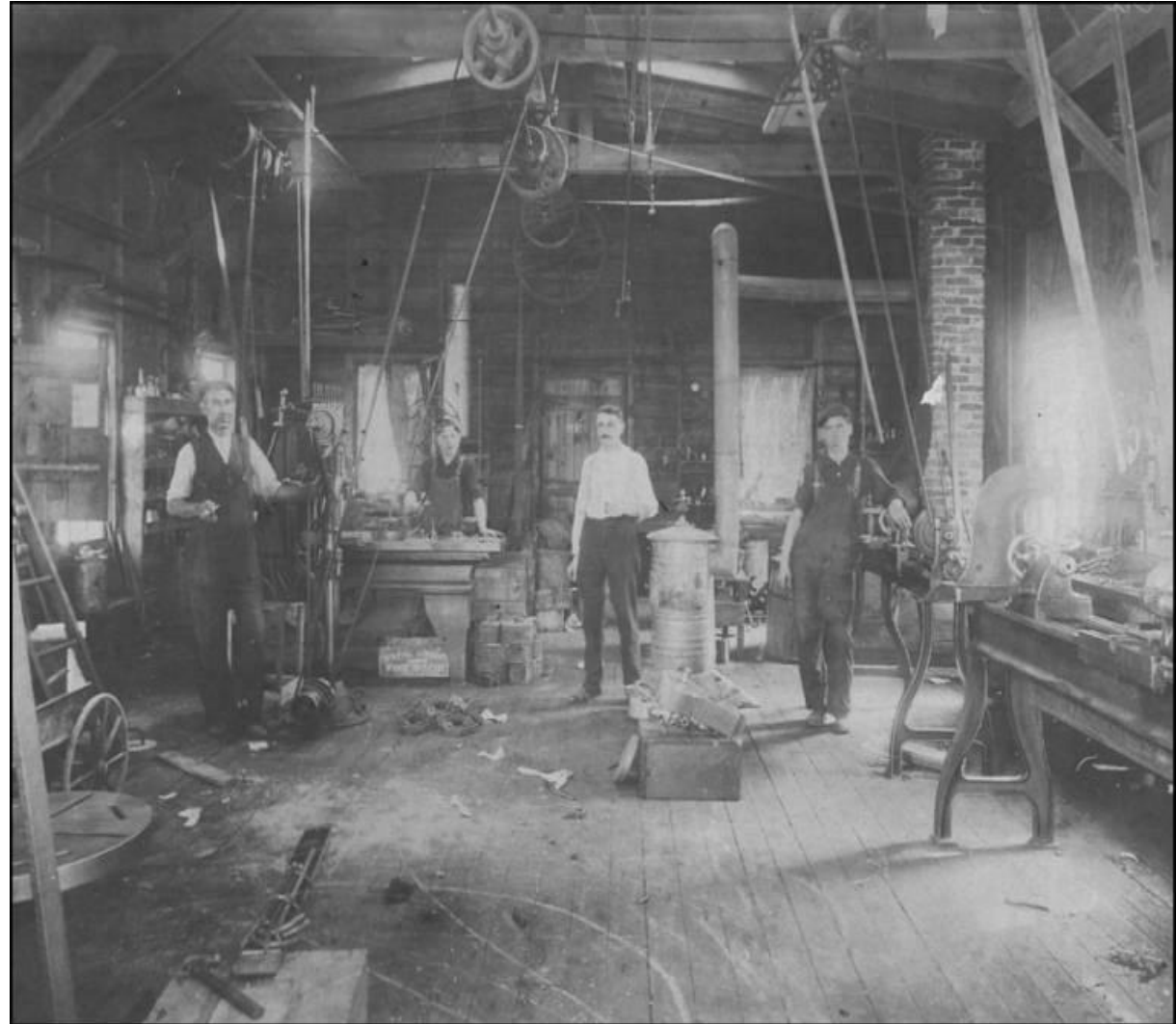
Ökad export leder till harmonisering av elpriserna i norra Europa.

Stödnivåerna för utbyggnad av svensk vindkraft bekostas av de svenska konsumenterna

Industrins förutsättningar

- Råvarubasen
- Innovationer
- Entreprenörskap
- **Energitillgång**
- Partsrelationer
- Globalisering
- Kompetens
- Miljökrav
- Skatteregler

Slutsatser

- Sverige har ett klimatmässigt bra energisystem med konkurrenskraftiga priser, men åldrande anläggningar
- Det europeiska omställningsarbetet är stort och genomgripande
- Energipolitiken kännetecknas av för mycket konflikter och politisk taktik
- Industrins producenter och konsumenter av energi ges en liten roll i utvecklingen av det framtida energisystemet
- Svensk basindustri är elintensiv och betyder mycket för välfärdsstaten

Energipolitikens form

Helhetssyn

Avvägning mellan marknadsbaserade förutsättningar och styrmedel som subventionerar enskilda energislag

Långsiktighet

Energiinvesteringar är långsiktiga. Energipolitiken måste också vara långsiktig med stabila spelregler för aktörerna

Gemensam vision

En framgångsrik omställning av energisystemet kräver delaktighet från samhällets olika företrädare

En gemensam vision!

